

2019/048 ++

ONTVANGEN 19 JULI 2019

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
t.a.v. het College van Bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **19 JUL 2019**
Betreft besluit macrodoelmatigheid hbo bacheloropleiding Docent en
kennismanager Dienstverlening en Producten

Onze referentie
14529238
Uw brief van
29 mei 2019
Uw referentie
2019-780

Geacht College,

Met de brief van 29 mei 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 3 juni 2019, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 8 juli 2019, kenmerk 2019/048, positief geadviseerd over uw aanvraag met betrekking tot de deeltijd variant. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, wat betreft de deeltijdvariant van de opleiding, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Croho-procedure**Onze referentie**
14529238

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs, en de Vereniging Hogescholen. In verband met het indienen van een zienswijze is een afschrift verzonden aan Aeres Hogeschool.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F. A. Bafman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim deeltijd hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten Zwolle	2019/048	08/07/2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 03/06/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 29/05/2019 met kenmerk 2019-780). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen. De commissie adviseert u de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid die is vastgelegd in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten in Zwolle aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Onderwijs. De opleiding omvat 240 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit vier profielmodules (een activiteit organiseren, presenteren, promoten en verkopen, een product

maken en verbeteren en een multimediaal product maken), loopbaanoriëntatie en keuzevakken. De opleiding is toegankelijk voor werkenden en werkzoekenden met een mbo-4, havo of vwo diploma en pabo-studenten die een tweede bevoegdheid willen verwerven. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als tweedegraads docent Diensten & Producten in het vmbo.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. Gelet op het feit dat de arbeidsmarktbehoefte hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte en gelet op de belangen van de gelijknamige opleiding die Aeres vanaf september 2019 in Wageningen zal aanbieden, adviseert de commissie om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van het bepaalde in art. 6.2 lid 3 WHW.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager beargumenteert de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten aan de hand van ROA's database AIS, het rapport 'Beroepsgerichte vakken in het vmbo. Informatie uit IPTO, BRON HO en SBB' van CenterERdata (2018) en een schatting van het aantal benodigde docenten D&P van het Platform vmbo D&P (maart 2019).

Aanvrager geeft aan dat binnen ROA's classificatie het opleidingstype 'hbo leraar beroepsgerichte vakken' het meest relevant is. De commissie onderschrijft deze stelling. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed' en verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022	4500	6		1 gemiddeld
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte vervangingsvraag tot 2022	18100	25	3.8	hoog
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte baanopeningen tot 2022	22600	31	4.6	hoog
hbo leraar beroepsgerichte vakken	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022	9800	14	2.1	laag
hbo leraar beroepsgerichte vakken	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.88			groot
hbo leraar beroepsgerichte vakken	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.88			goed

Bron: ROA, AIS

Aanvrager beschrijft aan de hand van het rapport 'Beroepsgerichte vakken in het vmbo. Informatie uit IPTO, BRON HO en SBB' van CenterERdata dat in 2017 ruim 40% van de lessen D&P werd gegeven door bevoegde docenten. Circa 50% van de lessen D&P werd gegeven door docenten die benoembaar waren en 10% van de lessen werd gegeven door onbevoegde docenten. Vertaald naar het aantal personen betekent dat dat in 2017 911 personen alsnog een bevoegdheid moesten behalen.

Uit de gegevens van het Platform vmbo D&P komt naar voren dat voor 2019 circa 1500 personen nodig zijn die als docent D&P werken. Daarbij is rekening gehouden met deeltijdwerk en het feit dat docenten ook andere vakken geven. Deze schatting van circa 1500 personen komt overeen met het

aantal zittende docenten die D&P vakken geven uit de gegevens van CentERdata. Aanvrager constateert op basis van deze bronnen dat de komende jaren een vervangingsvraag wordt verwacht, maar dat geen sprake is van een grote uitbreidingsvraag, te meer vanwege de komende demografische krimp in combinatie met het gegeven dat steeds meer leerlingen voor het havo en vwo kiezen. Als de vervangingsvraag wegens pensionering en de opscholingsvraag van zittende onbevoegde docenten wordt gecombineerd komt aanvrager uit op een totale landelijke scholingsbehoefte, en daarmee arbeidsmarktbehoefte, van 900 tot 1000 personen. De commissie acht deze schatting van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan docenten D&P overtuigend en voldoende onderbouwd.

Aanvrager heeft vervolgens nader gekeken naar de scholingsbehoefte in het verzorgingsgebied van de hogeschool. Daarbij heeft aanvrager rekening gehouden met het verzorgingsgebied van Aeres, die deze opleiding tot Docent en kennismanager D&P in Wageningen aanbiedt. Windesheim beschouwt in dit geval Groningen, Friesland, Drenthe, Flevoland, Overijssel en een deel van Gelderland als haar wervingsgebied. Aanvrager verwacht in dit wervingsgebied een jaarlijkse opscholingsbehoefte van tenminste 24 tot 35 mensen. De commissie acht deze schatting aannemelijk.

Op grond van het bovenstaande oordeelt de commissie dat aanvrager een arbeidsmarktbehoefte, die voor een groot deel bestaat uit opscholingsbehoefte, aan docenten D&P heeft aangetoond.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager stelt dat de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten tegemoet komt aan een maatschappelijke behoefte en onderbouwt deze stelling onder andere aan de hand van het Beleidsplan 2016-2020 van het Platform vmbo D&P, het besluit tot wijziging van profielen in het vmbo, alsmede modernisering van de beroepsgerichte examenprogramma's in het voortgezet beroepsonderwijs van het Ministerie van OCW (22 april 2016), de Lerarenagenda 2013-2020 van het Ministerie van OCW, het Nationaal Onderwijsakkoord van de rijksoverheid (2013), de Regeling houdende wijziging van de Regeling conversietabel getuigschriften en vakken VO van het Ministerie van OCW (17 mei 2017) en de Beleidsregel ontheffing benoembaarheidsvereisten en bekwaamheidserkenning vo in verband met de actualisering van de conversietabel van de Minister van OCW (13 mei 2017).

Aanvrager geeft aan dat de voorgenomen hbo bachelor aansluit op de doelstellingen die zijn vastgelegd in het Beleidsplan 2016-2020 van het Platform vmbo D&P. Dit platform is een vereniging van vmbo schoolleiders die het D&P profiel aanbieden. De vereniging is in 2016 opgericht om het D&P profiel te ontwikkelen door o.a. het professionaliseren van de docent D&P, het ontwikkelen van leermiddelen en het opzetten van doorlopende leerlijnen van vmbo naar mbo. De onderhavige hbo bacheloropleiding Docent en kennismanager Diensten en Producten sluit aan bij de doelstellingen van dit platform.

Vervolgens verwijst aanvrager naar een aantal stukken van het Ministerie van OCW waarin de invoering van nieuwe profielen in het vmbo wordt beschreven. In de Lerarenagenda is vastgelegd dat elke onderwijsgevende benoembaar zou moeten zijn voor het onderwijs dat hij geeft (p. 26). In verschillende regelingen heeft de Minister de overgang naar de nieuwe profielen in het vmbo uitgewerkt en tijdelijke ontheffingen vastgelegd voor docenten die nog niet bevoegd zijn. De commissie constateert dat de aangevraagde bachelor tot Docent en kennismanager D&P zittende docenten de mogelijkheid biedt om een bevoegdheid voor het vak D&P te halen. Daarmee sluit de opleiding aan op bovengenoemd beleid van OCW en geeft zij blijk van aansluiting op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 03/06/2019 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Aeres heeft op 11/06/2019 een negatieve zienswijze ingediend. Aeres maakt bezwaar tegen deze opleiding omdat zij verwacht dat zij zelf met de opleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en producten die in september van dit jaar in Wageningen zal starten in de arbeidsmarktvraag kan voorzien. Verder merkt Aeres op dat D&P een klein kennisgebied is en dat het starten van een tweede opleiding leidt tot versnippering van expertise en onnodige onderlinge concurrentie. De commissie deelt de stelling van Aeres dat onnodige concurrentie en versnippering van expertise voorkomen moet worden. Echter, aangezien er vanaf september 2019 landelijk slechts één opleiding is die docenten de bevoegdheid tot Docent D&P kan verlenen is de commissie van mening dat het vestigen van een tweede opleiding niet direct leidt tot versnippering van een expertisegebied. Wat betreft Aeres' betoog over de arbeidsmarktbehoefte overweegt de commissie dat uit het aanvraagdossier een voldoende substantiële opscholingsbehoefte naar voren komt voor een tweede bacheloropleiding tot Docent en kennismanager D&P.

Aanvrager heeft aangegeven dat slechts één sterk verwante opleiding bestaat, te weten de gelijknamige hbo bacheloropleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten die Aeres vanaf september 2019 aanbiedt. Aangezien de opleiding nog niet gestart is, zijn instroomgegevens nog niet beschikbaar. Aeres schatte in de macrodoelmatigheidsaanvraag uit 2017 dat de opleiding zou starten met 25 voltijd- en 25 deeltijdstudenten en dat die instroom op termijn zal groeien naar 50 voltijd- en 50 deeltijdstudenten. Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de minor D&P en de contractversie van de D&P opleiding die Windesheim zelf de afgelopen 3 collegejaren aanbood. De totale instroom in de beide trajecten van Windesheim fluctueerde sterk tussen 83 en 261 studenten.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van het aantal zittende docenten en een schatting van de landelijke opscholingsbehoefte (beschreven onder criterium a). Aanvrager verwacht dat jaarlijks tussen 24 en 35 deeltijdstudenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie merkt daarbij op dat de arbeidsmarktbehoefte hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte voor zittend personeel.

Vestiging van de opleiding in Zwolle heeft mogelijk enig negatief effect op de instroom in de bachelor Docent en kennismanager D&P van Aeres in Wageningen.

De commissie concludeert dat enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de opleiding Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. Gelet op het feit dat de arbeidsmarktbehoefte hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte en gelet op de belangen van Aeres, adviseert de commissie om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding identiek is aan die van de verwante opleiding.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo bachelor Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten in het Croho onderdeel Onderwijs wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.